

**DZIAŁANIA KONTROLNE
WYDZIAŁU INSPEKCJI
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE W 2011 r.**

Zadania kontrolne dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie zostały ujęte w „Planie kontroli na 2011 r.”, jako cele operacyjne i wykonawcze na szczeblu krajowym i wojewódzkim. Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty w określonym niżej zakresie.

1. Zapobieganie zagrożeniom dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska w wyniku powstania poważnej awarii,
2. Ocena przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez wybrane rodzaje instalacji, objęte obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego,
3. Ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko, w zakresie postępowania z odpadami,
4. Realizacja przez podmioty korzystające ze środowiska zobowiązań wynikających z prawa wspólnotowego UE,
5. Ograniczanie (zapobieganie) wpływu na środowisko podmiotów, których działalność powoduje (może powodować) negatywne zmiany w środowisku lub reakcje społeczne,
6. Ograniczanie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska w wyniku obrotu, stosowania substancji niebezpiecznych lub stosowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska,
7. Ograniczanie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska poprzez egzekwowanie od podmiotów korzystających ze środowiska prowadzenia zgodnie z wymaganiami automonitoringu substancji lub energii do środowiska,
8. Egzekwowanie wymagań określonych w tzw. dyrektywach nowego podejścia w zakresie wprowadzania wyrobów i urządzeń do obrotu,
9. Nadzór nad postępem prac w realizacji zadań określonych dla Polski w Traktacie Akcesyjnym, dla których uzyskano derogację,
10. Nadzór nad realizacją zadań ujętych w Krajowym Programie Gospodarki Odpadami 2010 (KPGO) w zakresie likwidacji mogilników,
11. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza na obszarach zagrożonych wg oceny jakości powietrza - ograniczenie emisji pyłu PM10 i B(a)P,

12. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych z punktowych źródeł komunalnych,
13. Poprawa jakości danych przekazywanych w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.

Zadania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie związane z prowadzeniem w 2011 r. badań stanu środowiska i upowszechnianiem informacji o środowisku i jego ochronie zostały określone w „Programie państwowego monitoringu środowiska województwa mazowieckiego na lata 2010 - 2012”.

Jednostki kontrolne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie mieszczą się w Warszawie (Wydział Inspekcji) i w 5 Delegaturach z siedzibami w Ciechanowie, Mińsku Mazowieckim, Ostrołęce, Płocku i Radomiu (Działy Inspekcji). Wszystkie jednostki kontrolne realizują ten sam zakres zadań na terenie objętym swoją właściwością.

Zatrudnienie w jednostkach kontrolnych w dniu 31 grudnia 2011r. wg druku RB – 70 za IV kwartał 2011 r. wynosiło 83 etaty (w tym: 5 etatów Kierownicy Działów Inspekcji, 1 etat Naczelnik Wydziału Inspekcji, 1 etat Zastępca Naczelnika Wydziału Inspekcji, 0,5 etatu radca prawny).

W ewidencji WIOŚ w Warszawie wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. znajdowało się 12 365 zakładów, z których 2 597 skontrolowano w 2011 r., co stanowi 21,0% wszystkich podmiotów, znajdujących się w ewidencji. Dla porównania, na dzień 31 grudnia 2010 r. w ewidencji WIOŚ w Warszawie było 11 898 zakładów, z których w 2010 r. skontrolowano 2 689, co stanowiło 22,6 % wszystkich znajdujących się w ewidencji.

W porównaniu do 2010r. liczba zakładów wpisanych do ewidencji WIOŚ w Warszawie wzrosła o 467 tj. o 3,9 %. Liczba zakładów skontrolowanych w roku 2011, w stosunku do 2010 r., zmniejszyła się o 92 tj. o 3,4 %, pomimo wzrostu ogólnej liczby kontroli z 3 853 w 2010 r. do 4 932 w 2011 r. tj. o 28 %.

Liczba kontroli, przewidzianych do realizacji w Planie kontroli na 2011 r. wynosiła 1299, w tym:

- kontrole kompleksowe: 271,
- kontrole problemowe: 1028.

Podane liczby dotyczą planu rocznego po korekcie, przeprowadzonej po dwóch kwartałach 2011r. Korekta dotyczyła zmian co do rodzaju i liczby zakładów zaplanowanych do kontroli; w jej rezultacie liczba zakładów zmniejszyła się o 8.

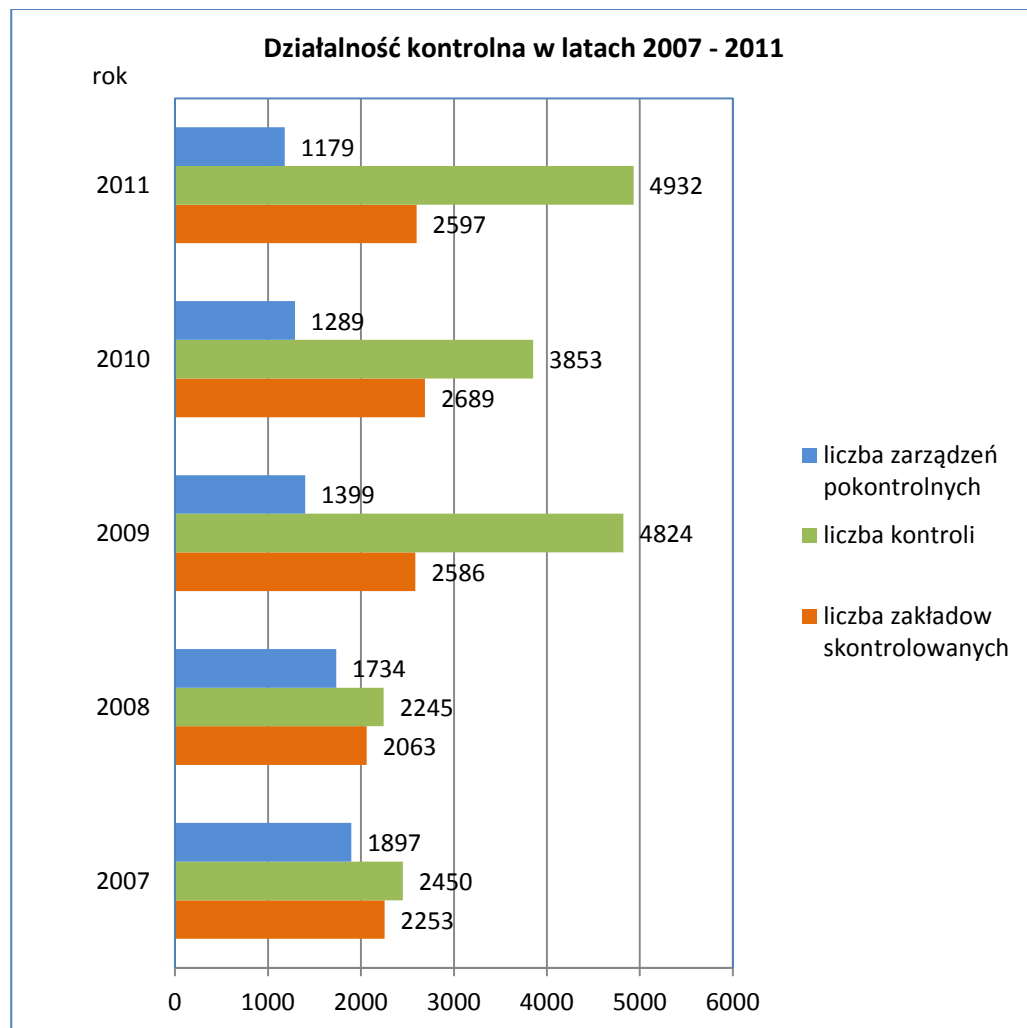
Ze względu na sporządzanie określonych sprawozdań z działalności kontrolnej, zgodnie z wytycznymi GIOŚ, biorąc pod uwagę kryterium zakresu przedmiotowego kontroli, WIOŚ w Warszawie na rok 2011 planował następujące rodzaje kontroli:

- kontrole kompleksowe obejmujące 3 i więcej przyjętych celów kontrolnych do realizacji na 2011r.,
- kontrole problemowe wybranych zagadnień, obejmujące 1 - 2 przyjęte cele kontrolne do realizacji na 2011r.

W roku 2011 inspektorzy WIOŚ w Warszawie przeprowadzili łącznie 4 932 kontrole, w tym:

- liczba kontroli planowych: 1 126,
- liczba kontroli pozaplanowych ogółem: 891,
w tym kontrole interwencyjne ogółem: 535, w tym:
 - kontrole interwencyjne w terenie z ustalonym podmiotem 418,
 - kontrole interwencyjne w terenie bez ustalonego podmiotu 117,

- liczba kontroli dokumentacyjnych: 2 888,
- liczba skontrolowanych transportów towarów lub odpadów: 27.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1179 zarządzeń pokontrolnych, w których łącznie nałożono na skontrolowane podmioty 3238 obowiązków.

Wybrane dane, dotyczące działalności kontrolnej, przedstawiono na diagramie. Znaczący wzrost liczby kontroli, widoczny od 2009 roku, jest wynikiem zmiany zasad sprawozdawczości (wykazywane są także kontrole dokumentacyjne).

Zarządzenia pokontrolne stanowią przypomnienie o obowiązujących przepisach z zakresu ochrony środowiska. Realizacja zarządzeń pokontrolnych jest sprawdzana przez WIOŚ na bieżąco. Zakłady w zdecydowanej większości realizują zarządzenia pokontrolne w wyznaczonych terminach lub występują z umotywowanymi wnioskami o wyznaczenie nowego terminu ich realizacji. W przypadku braku realizacji zarządzeń, WIOŚ podejmuje stosowne działania zgodnie z kompetencją. W 2011 r. wydanych zostało 1179 zarządzeń pokontrolnych, z których nie wykonano 138.

Średni wskaźnik wykonania zarządzeń pokontrolnych, obliczony dla WIOŚ i pięciu Delegatur, w roku 2011 wyniósł 88,3 %, osiągając wartość najwyższą od kilku lat.

W 2011r. nie zrealizowano łącznie 173 kontroli planowych, co stanowi 13,3 % łącznej liczby zaplanowanych kontroli, w tym:

- kontrole kompleksowe - 45,
- kontrole problemowe - 128.

Wszystkie kontrole objęte obowiązkiem ustawowym, tj. kontrole zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zostały wykonane.

Tematem wszystkich niezrealizowanych kontroli było przestrzeganie przepisów ochrony środowiska i decyzji (głównie pozwoleń) określających zakres korzystania ze środowiska.

W 2011r. kontrole pozaplanowe typowe w liczbie 891 stanowią 44,2 % wszystkich zrealizowanych kontroli typowych (2017), w tym kontrole interwencyjne w liczbie 535 stanowią 26,5 % całości.

Przyczyny niezrealizowania kontroli planowych:

- odpływ wykształconej kadry, przy jednoczesnym zbyt małym zatrudnieniu, szczególnie w Wydziale Inspekcji w Warszawie, gdzie w ciągu roku ubyło 3,75 etatu,
- duża rotacja pracowników inspekcyjnych powoduje, że doświadczeni pracownicy zastępowani są nowymi, którzy wymagają zdobycia doświadczenia przed samodzielnym podjęciem kontroli w zakładach,
- długotrwałe, wielomiesięczne zwolnienia lekarskie inspektorów, urlopy macierzyńskie i wychowawcze,
- duża ilość kontroli pozaplanowych (44,2% kontroli w terenie), w tym interwencyjnych (26,5%) o skomplikowanym charakterze, oraz tzw. dokumentacyjnych (2888),
- duża ilość sprawozdań i informacji wymaganych przez jednostki nadrzędne, w tym m.in. dla potrzeb raportowania do Unii Europejskiej,
- rosnąca ilość zadań dla Inspekcji Ochrony Środowiska, bez zapewnienia zasobów kadrowych niezbędnych do ich realizacji,
- likwidacja, reorganizacja lub przestoje zakładów wyznaczonych do kontroli, nieobecność właścicieli zakładów, spowodowana długotrwałą chorobą, unikanie kontroli przez przedsiębiorców,
- początkowy etap praktycznego stosowania rozwiązań wypracowanych w ramach

Projektu PL 0100 „Wzrost efektywności działalności IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich”.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w czasie kontroli:

- brak uregulowań formalno-prawnych w zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- brak wymaganych prawem pomiarów emisji substancji i energii lub pomiary nie spełniające wymagań prawnych i merytorycznych,
- brak ewidencji wprowadzanych do powietrza substancji oraz ewidencji wytwarzanych odpadów lub ewidencje prowadzone nierzetelnie,
- brak naliczania i wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń zabezpieczających środowisko przed zanieczyszczeniem,
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń zawierających substancje kontrolowane,
- przekazywanie odpadów podmiotom nie posiadającym wymaganych zezwoleń w zakresie gospodarki odpadami,
- niewłaściwa eksploatacja składowisk odpadów,
- nielegalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Główne przyczyny występowania nieprawidłowości:

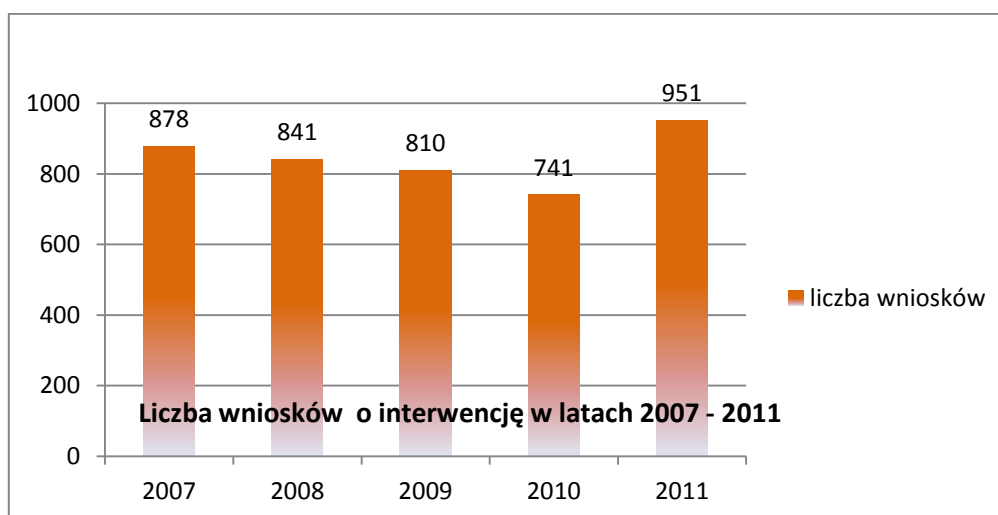
- nieznanostwo przepisów prawa i niska świadomość ekologiczna,
- zbyt częste zmiany przepisów prawnych, trudności z ich interpretacją, w szczególności wobec braku tekstów ujednoczonych aktów prawnych,
- brak odpowiedniego nadzoru ze strony kierownictwa zakładu, brak wykwalifikowanej kadry,
- słaba kondycja finansowa utrudniająca finansowanie działań proekologicznych,
- priorytety dotyczące zagadnień ekonomicznych przed ekologicznymi,
- zbyt małe zaangażowanie innych organów ochrony środowiska, przede wszystkim jednostek samorządu terytorialnego, upoważnionych do kontroli w dziedzinie ochrony środowiska,
- lekceważenie wymagań ochrony środowiska przez podmioty.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzane w toku kontroli nieprawidłowości to głównie kierownicy (właściciele) kontrolowanych jednostek, a także pracownicy odpowiedzialni (wg zakresu obowiązków) za sprawy ochrony środowiska w kontrolowanych jednostkach.

Na podstawie ustaleń kontroli, w roku 2011 zostało przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska skierowanych do prokuratury 18 zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Podmioty, które wdrożyły system zarządzania środowiskowego ISO 14001 są na ogół dobrze przygotowane do realizacji zadań wynikających z przepisów ochrony środowiska. Liczba podmiotów, które wdrożyły ten system wzrasta, lecz w niewielkim stopniu. Wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 wynika przede wszystkim z wymagań, jakie stawiają przedsiębiorcom kontrahenci, w większości zagraniczni.

Niezależnie od prac rutynowych, ujętych w planie pracy, w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie podejmowano szereg działań, wynikających z potrzeby chwili, jako reakcje na zdarzenia, stwarzające potencjalne zagrożenie dla środowiska, skargi oraz interwencje zgłaszane przez społeczeństwo, a także sygnały medialne.

W roku 2011, podobnie jak w latach wcześniejszych, najwięcej interwencji związanych było z problematyką gospodarki odpadami. Napływające do WIOŚ sygnały dotyczyły między innymi:

- nielegalnego składowania odpadów na terenach przemysłowych, dzierzawionych placach i magazynach w wielu dzielnicach Warszawy,
- nielegalnego wypełniania żwirowisk i wyrobisk po surowcach naturalnych,
- przetwarzania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego bez spełnienia wymaganych warunków technicznych i formalnych,
- nielegalnego demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- prowadzenia odzysku odpadów poza instalacjami,
- niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi,

- niewłaściwego postępowania z padłymi zwierzętami hodowlanymi,
- postępowania z materiałami, powstającymi w wyniku frezowania nawierzchni pokrytych masą bitumiczną (destruktem).

Dążąc do poprawy efektywności działań kontrolnych, MWIOŚ zintensyfikował współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w zakresie kontroli składowisk odpadów komunalnych, nie spełniających wymagań dyrektywy składowiskowej oraz kontroli gospodarki odpadami medycznymi. Współpracowano także przy nadzorze nad usuwaniem pozostałości przeterminowanych środków ochrony roślin.

W zakresie nadzoru nad postępowaniem z odpadami komunalnymi i kontrolą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w tym zakresie, MWIOŚ na bieżąco wymieniał informacje i organizował spotkania z Biurem Ochrony Środowiska m. st. Warszawy.

W trakcie całego roku, w zależności od aktualnie sygnalizowanych problemów, prowadzona była edukacja w zakresie prawa ochrony środowiska z dziedziny gospodarki odpadami. Przygotowano i udostępniono na stronie internetowej Inspektoratu między innymi materiały na temat:

1. Wyników weryfikacji wykazu składowisk odpadów niespełniających wymagań technicznych lub formalnych po wejściu w życie art. 12 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw i zamierzonej kontroli tych obiektów, które zostały sklasyfikowane do zamknięcia,
2. Obowiązków gminy, wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, oraz o planowanym przez WIOŚ ankietowaniu gmin,

3. Przypomnienia nowych obowiązków przedsiębiorców, po wejściu w życie regulacji prawnych, wprowadzonych ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw,
4. Zasad obowiązujących przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
5. Postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji,
6. Organów administracji publicznej właściwych do kontroli działalności, polegającej na wydobywaniu kopalin pospolitych z tzw. małych złóż,
7. Obowiązków starostów w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi – rekultywacja wyrobisk,
8. Konsekwencji dla gmin, wynikających z ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw,
9. Aktualnej sytuacji gospodarki odpadami komunalnymi w regionie płockim w ocenie Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska,
10. Skuteczne wdrażanie nowych regulacji prawa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym przez organy kontroli,
11. Zmiany w przepisach dotyczących gospodarki odpadami - nowe uprawnienia dla Inspekcji Ochrony Środowiska.

Ponadto Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska uczestniczył w cyklu spotkań Wojewody Mazowieckiego z jednostkami samorządu terytorialnego, prezentując materiały, dotyczące nowych obowiązków gmin w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi.

Na drugim miejscu wśród spraw, jakie w trybie interwencyjnym trafiały do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, znalazły się zagadnienia gospodarki wodno – ściekowej. Zgłaszane przez mieszkańców i dziennikarzy problemy dotyczyły:

- podtapiania terenów Kampinoskiego Parku Narodowego oraz gminy Izabelin,
- podtapiania terenów gminy Lesznowola przez wody opadowe i roztopowe,
- zagrożenia przyduchą w rejonie gmin Czosnów, Leoncin i Brochów,
- wpływu fluoresceiny do cieków wodnych,
- zanieczyszczenia wód w wyniku odprowadzania ścieków nienależycie oczyszczonych z przemysłu rolno – spożywczego,

- wpływu suszy hydrologicznej na stan rzek, odbierających wody pochłonicze oraz ścieki z największych oczyszczalni komunalnych.

Odpowiedzią WIOŚ na te sygnały były przede wszystkim kontrole interwencyjne, powiązane z badaniami laboratoryjnymi stanu wód. Także i w stosunku do zagadnienia zanieczyszczenia wód, działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jak też rezultaty badań, były udostępniane opinii publicznej poprzez stronę internetową. Wśród komunikatów i opracowań, związanych z tym problemem, znalazły się między innymi:

1. Informacja Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o kontroli Gminy Izabelin oraz o wynikach narady po kontroli WIOŚ w tej gminie,
2. Działania Inspekcji po wystąpieniu śniętych ryb w rzece Benjaminówka,
3. Działania Inspekcji po wystąpieniu zanieczyszczenia Kanału Żerańskiego substancjami ropopochodnymi,
4. Komunikat MWIOŚ w sprawie zanieczyszczenia rzeki Liwiec,
5. Komunikaty MWIOŚ w sprawie wyników badań cieków i kanałów płynących w obszarze gmin Czosnów, Leoncin i Brochów, zakończone opracowaniem i przekazaniem do publicznej wiadomości raportu „Działania WIOŚ w Warszawie w związku z odtlenieniem wód powierzchniowych płynących przez tereny gmin Czosnów, Leoncin i Brochów”,
6. Komunikat MWIOŚ w sprawie zanieczyszczenia rzeki Łasica,
7. Działania Inspekcji po wystąpieniu fluoresceiny w Kanale Wolickim,
8. Komunikat MWIOŚ o wpływie sytuacji hydrometeorologicznej na stan wód, do których odprowadzane są wody pochłonicze oraz ścieki z aglomeracji warszawskiej.

Interwencje dotyczące zanieczyszczenia powietrza stanowiły około 12 % wszystkich sygnałów i wniosków o interwencje, adresowanych w ciągu ubiegłego roku do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Najwięcej zgłoszeń związanych było z długotrwałym pożarem hali magazynowej w Wólce Kosowskiej. Część sygnałów od mieszkańców dotyczyła uciążliwości lokalnych, związanych ze spalaniem odpadów, powstawaniem odorów w trakcie działalności produkcyjnej, emisją spalin z ruchu samochodowego. Wyniki kontroli oraz wyniki pomiarów, wykonywanych w związku z pożarem były tematem ponad dziewięćdziesięciu komunikatów MWIOŚ opublikowanych pod adresem www.wios.warszawa.pl oraz odrębnego raportu „Wólka Kosowska – Działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie w związku z pożarem hali magazynowej”. Na stronie internetowej WIOŚ zostały także opublikowane apele, dotyczące

szkodliwości spalania odpadów bezpośrednio na powierzchni ziemi lub w piecach domowych. Na bieżąco, szczególnie po zgłoszeniach mieszkańców o pogarszającej się lokalnie jakości powietrza, publikowane były informacje, dotyczące wpływu warunków meteorologicznych na stan zanieczyszczeń powietrza.